

*Нагла Д. Є., Підбуцька Н. В.
м. Харків, Україна*

Національний технічний університет
“Харківський політехнічний інститут”

ПСИХОЛОГІЧНІ ОСОБЛИВОСТІ МЕНЕДЖЕРІВ

Переорієнтація в розвитку економіки на ринкові відносини загострює інтерес до дослідження психологічних аспектів діяльності менеджерів як соціально-професійної групи людей, чий внесок в процеси оновлення життя суспільства сьогодні особливо значимо. Сучасний менеджер залучається до складних зіткнень з життям, і для того, щоб вижити і добитися успіху, він повинен діяти ефективно. Психічна стійкість, здатність продуктивно працювати в будь-яких умовах, у тому числі і в екстремальних, деколи тісно пов'язана з негативними наслідками для психічного і фізичного здоров'я людини, яке, у свою чергу, є однією з найважливіших об'єктивних умов ефективної професійної діяльності менеджера. У процесі спілкування менеджеру доводиться виконувати три основні ролі.

По-перше, це роль координатора, що зв'язує одну групу людей з іншою і спрощує діалог між ними. Цю роль може грати номінальний глава фірми, що забезпечує її, надихаючий дії людей, спрямовані на лідерське досягнення цілей фірми; комунікатор, що створює можливість надійних безперервних контактів між співробітниками.

По-друге, це роль інформатора, що забезпечує прийом, передачу й обробку різноманітного роду інформації. Цю роль може грати контролер, що стежить за роботою підлеглих, що порівнює її з поставленими цілями. Її може взяти на себе розповсюджувач ідей, що у курсі всіх змін, що впливають на роботу співробітників, що інформує їх про це, що роз'яснює політику фірми. Це і представник, що роз'яснює значення і характер проблем іншим підрозділам або партнерам.

По-третє, це роль, пов'язана з прийняттям рішень. Її грає підприємець, що шукає нові шляхи досягнення цілей і бере на себе всю відповідальність за ризик, пов'язаний з ними. Її грає менеджер, відповідальний за розподіл ресурсів фірми. Її, нарешті, грає представник фірми, що веде переговори з партнерами.

Якості менеджера – це узагальнені, найбільш стійкі характеристики, які робить вирішальний вплив на управлінську діяльність. Це дуже складний в психологічному плані освіти, залежать від безлічі факторів: особливостей характеру, структури особистості, її спрямованості, досвіду, здібності, умов діяльності.

Талант менеджера визначається багатьма психологічними якостями, що є професійно важливими. Багатогранний характер управлінської діяльності накладає своєрідний відбиток і на особистісні характеристики менеджера. Професійно важливі якості менеджера розглядаються на трьох рівнях: на рівні завдань діяльності менеджера; на поведінковому рівні; на рівні властивостей особистості.

На основі управлінської діяльності менеджера можна виділити наступні професійно важливі якості.

Організаторські якості, які характеризуються умінням підбирати, розставляти кадри, планувати роботу, забезпечувати чіткий контроль. Організаторські якості – це наслідки прояву ряду психологічних властивостей особистості. Найбільш важливими є:

– Психологічна вибірковість - здатність адекватно, без спотворення відбивати психологію організації;

– Критичність і самокритичність - здатність бачити недоліки у вчинках і діях інших людей і своїх вчинках;

– Психологічний контакт - здатність встановлювати міру впливу, впливу на інших людей;

– Вимогливість - здатність пред'являти адекватні вимоги залежно від особливостей ситуації;

– Схильність до організаторської діяльності, тобто потреба в її виконанні.

Здатність заряджати своєю енергією інших людей, активізувати їх. Серед інших організаторських якостей слід відзначити такі як:

– Цілеспрямованість - уміння поставити чітку і ясну і прагне до її досягнення;

– Гнучкість - здатність реально оцінювати обставини, адаптуватися до них, не змінюючи, при цьому принципівих позицій;

– Працездатність - здатність тривало виконувати роботу з високою ефективністю;

– Наполегливість - вольове властивість особистості, що виявляється в завзятому прагненні досягти свідомо поставленої мети;

– Самостійність - здатність здійснювати діяльність, спираючись на власні можливості без чужої допомоги;

– Дисциплінованість - підпорядкування встановленому порядку, вміння налагоджувати і підтримувати дисципліну в колективі;

– Ініціативність - вміння діяти енергійно, здатність висувати ідеї і намічати шляхи їх втілення.

Загальною основою розвитку менеджера як фахівця і як компетентного керівника є інтелектуальні якості. Інтелект може виступати чи не виступати в ролі чинника успішності менеджера в залежності від

того, які ресурси менеджера - інтелектуальні чи комунікативні включені в його діяльність.

Список літератури:

1. Чебакова Ю. Г. Роль відповідальності в формуванні особистості майбутнього менеджера / Ю. Г. Чебакова, Д. В. Мустецов // Проблеми та перспективи формування національної гуманітарно-технічної еліти : зб. наук. пр. за матеріалами Міжнар. наук.-практ. конф. “Духовно-моральнісні основи та відповідальність особистості у долі людської цивілізації”, 12 - 13 листопада 2020 р. / ред. О. Г. Романовський. – Харків : НТУ “ХПІ”. – 2020. – Вип. 51 (55). – С. 114–117

2. Романовский А. Г. Философия достижения успеха : учеб. пособие / А. Г. Романовский, В. Е. Михайличенко ; Нац. техн. ун-т “Харьков. политехн. ин-т”. – Харьков : НТУ “ХПИ”. – 2003. – С. 696

3. Формування і реалізація концепції підготовки національної гуманітарно-технічної еліти в Національному технічному університеті “Харківський політехнічний інститут”: Навчальний посібник / Товажнянский Л. Л., Романовський О. Г., Пономарьов О. С. – Харків: НТУ “ХПІ”. – 2002. – С.160

*Ніколенко Н. А., Підбуцька Н. В.
м. Харків, Україна*

Національний технічний університет
“Харківський політехнічний інститут”

ОСОБЛИВОСТІ КОНФЛІКТІВ У ПРОФЕСІЙНІЙ ДІЯЛЬНОСТІ

Конфлікти природні у всіх сферах повсякденного життя – як на робочому місці, так і вдома. Таким чином, конфлікт присутній завжди, і всюди. Конфлікт – це складна і велика тема. Є багато джерел конфліктів. Він виникає коли окремі особи, або групи людей не отримують того, що потрібно або чого хочуть і прагнуть до власних інтересів.

Існує декілька інтерпретацій конфлікту:

Конфлікт – це процес, в якому беруть участь дві або більше сторони або особи, коли один відчуває що інша людина або сторона позбавляє його законних вигод або того, що він сприймає як законні вигоди.

Конфлікт – це ситуація в якій ви та хтось інший, хоча і залежите один від одного або маєте потребу один в одному, але при цьому прагнете до досягнення різних цілей і створюєте для себе виграшну ситуацію, не проявляючи жодного наміру чи бажання зрушитись з місця.